

MLADI

Budućnost Kosova iz perspektive mladih

*27. jun, 2019. god.
Hotel Emerald*

EULEX je već dugo godina posvećen promovisanju unapređenja efikasnosti, održivosti i odgovornosti kosovskih institucija. Vladavina prava uveliko zavisi od uključivanja svih pripadnika društva. Ako se sistematski garantuje, inkluzija i zastupljenost idu korak uz korak sa zdravljem i prosperitetom održivih demokratskih institucija. Budući da mladi nesumnjivo predstavljaju budućnost Kosova, želje, aspiracije i projekti mladih su od ključnog značaja. Kako mladi imaju specifične potrebe i interesovanja, njima su potrebne ciljne politike i institucije – pre svega u sektoru vladavine prava – koje im omogućuju učešće i odgovaraju na njihove zahteve. Kosovske vlasti su zaista pokazale da podržavaju ovu perspektivu, uključujući mlade kao jednu od oblasti intervencija ključnih za razvoj Kosova. EULEX je spreman da dodatno podrži ovaj proces, stvarajući forume za diskusiju među mladim kosovskim građanima, i podstičući debate o zahtevima i predlozima kosovske omladine.

Kao i u mnogim drugim zemljama širom sveta, kada su u pitanju slobodno i ravnopravno političko i javno učešće, zakonite i dostojanstvene mogućnosti za zaposlenje, i pun pristup ljudskim pravima i osnovnim slobodama, građani Kosova se još uvek suočavaju sa brojnim izazovima.

I dok je ovo tačno za celokupno stanovništvo, žene dodatno trpe sekundarne oblike diskriminacije. Kako su i dalje nedovoljno zastupljene na lokalnom i centralnom političkom nivou, njihov nivo zastupljenosti u institucijama vladavine prava - kao što su policija, tužilaštvo i sudstvo - takođe treba da se poveća, nakon nedavnih napora kosovskih vlasti u ovom pravcu vrednih pohvale. Pored toga, žene poseduju drastično manje imovine od muškaraca i imaju manje šanse da se zaposle ili imaju svoj biznis. Iako su njihove formalne slobode sankcionisane i zaštićene Ustavom i brojnim kosovskim zakonima, neophodno je osigurati potpuno i sistematsko sprovođenje tih zakona.

U ovom kontekstu, mladi ljudi, a posebno mlade žene, suočavaju se sa trećim slojem isključenosti i diskriminacije. Na primer, ako je stopa nezaposlenosti među ženama na Kosovu 37%, ona je skoro dvostruka za mlade žene. Pošto Kosovo ima jednu od najmlađih populacija u Evropi i još uvek pati od kompleksnog nasleđa iz nedavne prošlosti, posebnu pažnju treba posvetiti pronalaznju načina da se omogući više prostora za značajnije angažovanje mladih generacija u javnom životu i više jednakih mogućnosti. Utoliko više s obzirom na to da Kosovo izgleda prati širi kontinentalni trend nedovoljne zastupljenosti mladih u donošenju odluka, i još uvek ograničenih sposobnosti da se u potpunosti integrišu i da se pozitivno odgovori na doprinose i potrebe mladih građana.

Sukobi često slabe društva, destabilizuju tradicionalne društvene uloge i slabe institucije, stvarajući na taj način u društvu prostor za istovremeno prisustvo konzervativnih obeležaja i suprotnih, modernih narativa i paradigmi. Mladi su neminovno u centru, ako ne i na čelu ovog procesa - i Kosovo nije izuzetak. Međutim, dok međunarodna zajednica podržava lokalne i regionalne vlasti da slede put mira i pregovora, više pažnje treba posvetiti ulozi mladih, kako ne bi potkrepili ideju da postojeća i buduća pitanja mogu rešavati samo oni koji imaju pristup političkoj participaciji i procesu donošenja odluka. Ipak, snažna i kontinuirana podrška kosovske omladine tradicionalnim institucijama, kao što porodica i religija istrajava na osnovu nekoliko faktora, uključujući dugoročne društvene vrednosti, ali i socio-ekonomsku nesigurnost. Iz ovoga proizilazi pitanje: Kako mladi doživljavaju i potencijalno tumače ove institucije, i kako se konzervativizam i inovativnost mladih kombinuju kako bi doneli napredan politički projekat za Kosovo?

Ako Kosovo treba da promoviše razvoj inkluzivnog, ravnopravnog, multietničkog i modernog društva, oni koji će zaista živeti u ovom društvu i oni koji već žive i doživljavaju ovu mešavinu inovativnih verovanja i tradicionalnijih društvenih paradigmi moraju biti potpuno uključeni. Štaviše, dok lokalna i međunarodna zajednica raspravljaju o ulozi Kosova u okviru šire evropske zajednice, i zajedno rade na donošenju evropskih vrednosti i najboljih praksi na Kosovo, vredni postaviti neka ključna pitanja. Šta znači biti Kosovac u Evropi? Dok se građani EU bore da usklade svoj sopstveni nacionalni i evropski identitet, da li možemo govoriti o evropskom kosovskom identitetu? Koja je uloga mladih u unapređivanju modernog, evropskog razumevanja svog društva? Šta Evropa može da donese kao produktivan primer integracije između nacionalnog i evropskog identiteta, kao način da se podstakne inkluzivno, ravnopravno i moderno razumevanje društva? Šta u 2019. godini znači biti mlad evropski, kosovski muškarac ili žena?

Ovaj projekat će se sastojati od jednodnevnog događaja u Prištini. Cilj je da se podstakne slobodna i konstruktivna debata sa posebnim fokusom na perspektivu mladih. Ovo je događaj od mladih, sa mladima, za mlade.

Ujutru će se održati dve interaktivne panel diskusije, koje će se baviti gore navedenim pitanjima. Na njima će učestvovati predstavnici civilnog društva, koji su angažovani u osnaživanju mladih i zastupanju mladih, sa posebnim naglaskom na osnaživanju žena. Učešće italijanskih delegata mladih Ujedinjenih nacija dodaće međunarodnu perspektivu događaju. S obzirom da RSBUN 1325 priznaje značaj žena u postkonfliktnim društvima za ponovno uspostavljanje i održavanje međunarodnog mira i sigurnosti, Rezolucija Saveta bezbednosti UN-a 2250 priznaje ključnu ulogu mladih u istoj oblasti. Zajedno, ove dve rezolucije postavljaju temelje za strukturirano i trajno uključivanje mladih žena i muškaraca u negovanje i konsolidaciju istrajnog društva.

Kao rezultat panel diskusije, učesnici - naime, mladi kosovski građani – izradiće skup nalaza i preporuka u dogovoru sa domaćinima, koji će biti prosleđeni medijima i podeljeni nadležnim lokalnim i međunarodnim vlastima.

Na ovoj jednodnevnoj konferenciji učestvovaće ukupno:

1. 45 mladih sa Kosova, muškaraca i žena;
2. 10 panelista, uključujući dva delegata mladih UN-a iz Italije.

Konferencija će se održati na engleskom jeziku.